

Výročná správa za rok 2007

MK – 558/2008-102/1474

Organizácia: Slovenské technické múzeum, Košice
Rezort: Ministerstvo kultúry SR
Typ hospodárenia: príspevková organizácia

Miesto konania verejného odpočtu: STM, Hlavná 88, Košice
Čas konania verejného odpočtu: 9.4.2008 o 10.00 hodine
VS na internetovej stránke MK SR: www.culture.gov.sk/odpocety/odpocety07/odpocety.html
VS na internetovej stránke organizácie: www.stm-ke.sk/dok/vs07.rtf

OBSAH

1. Identifikácia organizácie	3
2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	4
3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie	7
4. Činnosti / produkty organizácie a ich náklady	7
5. Rozpočet organizácie	16
6. Personálne otázky	20
7. Ciele a prehľad ich plnenia	22
8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2006	24
9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie	26
10. Zverejnenie výročnej správy	28

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov organizácie:	Slovenské technické múzeum
Sídlo:	Hlavná 88, Košice
Vysunuté pracoviská:	Múzeum dopravy v Bratislave Múzeum J. M. Petzvala v Spišskej Belej Kaštieľ Budimír Národná kultúrna pamiatka Solivar v Prešove Múzeum letectva v Košiciach Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve
Rezort:	Ministerstvo kultúry SR
Forma hospodárenia:	príspevková organizácia
Riaditeľ:	Ing. Eugen L a b a n i č
Členovia vedenia:	Ing. Agnesa Schwartzová <i>námestníčka riaditeľa pre hlavnú činnosť</i> Ing. Slavomír Jenčík <i>námestník riaditeľa pre ekonomicko-prevádzkovú činnosť</i> JUDr. Helena Žuffová <i>tajomník</i> Ing. Dagmar Lobodová <i>vedúca odd. dejín vedy, výroby a techniky I.</i> Ing. Ladislav Klíma <i>vedúci odd. dejín vedy, výroby a techniky II.</i> Mgr. Jana Ďuricová <i>vedúca odd. prezentácie</i>
Telefón:	055/ 62 236 65, 055 62 240 35 - 36
Fax:	055/ 62 259 65
e-mail:	stmke@stm-ke.sk
adresa internetovej stránky:	www.stm-ke.sk

Hlavné činnosti :

- Akvizičná činnosť a ochrana zbierkového fondu
- Evidencia a odborná dokumentácia zbierok dejín vedy, výroby a techniky
- Prezentácia múzejných fondov formou stálych expozícií a krátkodobých výstav
- Vedecký výskum dejín vedných a technických odborov
- Edičná činnosť
- Odborná metodická činnosť v oblasti múzejnej dokumentácie a prezentácie dejín vedy a techniky

2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD STM

... Poslanie

Slovenské technické múzeum (STM) je národnou ustanovitzhou a vrcholnou štátnou kultúrnou, informačnou, vedeckou a vzdelávacou inštitúciou v oblasti múzejnej činnosti. Je špecializovaným múzeom s celoslovenskou pôsobnosťou pre oblasť dejín techniky a exaktných vied. Plní funkciu odborného a metodického a koordinačného strediska pre všetky múzeá technického zamerania v Slovenskej republike (ďalej len SR).

Poslaním STM je cieľavedome zhromažďovať, vedeckými metódami spracovávať, vyhodnocovať, odborne spravovať, ochraňovať, využívať a sprístupňovať hmotné dokumenty so vzťahom ku komplexnej dokumentácii o vývoji techniky a exaktných vied v SR.

Vo svojej špecializácii sa zameriava na starostlivosť o vybrané technické pamiatky vedy, výroby a techniky na území SR.

Sprístupňuje výsledky svojej práce zrozumiteľnou a najefektívnejšou prezentačnou formou pre odbornú, školskú a širokú verejnosť tak, aby výsledky výskumov, spracovania databáz zbierkového fondu a samotná externá spolupráca v rámci zmluvných vzťahov s múzeami školami, SAV a inými inštitúciami, boli využívané najmä vo vyučovacom procese pre všetky stupne škôl a externých bádateľov, formou výstupov ako sú expozície, výstavy, publikačná činnosť a iné.

... Strednodobý výhľad STM

Strednodobý strategický výhľad STM vychádza z materiálu „Stratégia rozvoja múzeí a galérií v SR do roku 2011“. Jeho cieľom je prioritne nasmerovať ľudské a materiálne zdroje, odborné procesy a technológie na efektívne plnenie úloh. Ide predovšetkým o ucelený proces od spôsobu nadobúdania zbierok, odborného zhodnocovania, správy, ochrany zbierok a až po rôzne formy prezentácie. Strategické ciele STM boli sumarizované v štyroch oblastiach, z ktorých vyplývajú aj prioritné úlohy ide najmä o:

- zlepšenie stavu odbornej správy a ochrany huteľného kultúrneho dedičstva,
- zabezpečenie implementácie nových informačných technológií do základných činností múzea
- pripravenie podmienok pre rozvoj ľudských zdrojov
- revitalizácia prezentačných činností s dôrazom na výchovno-vzdelávaciu činnosť

Okrem zabezpečovania stálych úloh STM plánuje v jednotlivých oblastiach nasledovné činnosti:

Zbierkový fond a jeho ochrana

- Pokračovať v akvizičnej činnosti zameranej na získanie zbierkových predmetov podľa akvizičného plánu so zameraním na doplnenie chýbajúcich rádov do stálych expozícií a získanie zbierok pre plánované nové a modernizované expozície.
- Spracovávať prírastky zbierok v II. stupňovej evidencii v aplikácii ESEZ s výstupom pre CEMUZ a dopĺňovať chýbajúce záznamy z predchádzajúcich rokov.
- Uskutočňovať pravidelné inventarizácie zbierkových predmetov podľa referátov.
- Doriešiť otázku virtuálnej privátnej siete a doplnenia výpočtovej techniky.
- Zvýšiť úroveň ochrany objektov a priestorov obnovením systémov EPS a EZS vyhovujúcich medzinárodným štandardom.
- Pokračovať v centralizácii zbierkového fondu do samostatných priestorov, skvalitniť a doplniť vybavenie depozitárov.
- Zabezpečiť odborné reštaurovanie a konzervovanie zbierok vo vlastnej réžií v súlade s expozičnou a výstavnou činnosťou.
- Dobudovať v priestoroch Múzea letectva špecializované konzervátorsko-reštaurátorské pracovisko a veľkoplošný depozitár.

- Zabezpečiť rekonštrukciu Hámra v Medzeve, pripraviť obnovu Huty Karol vo Vlachove a hľadať nové možnosti získania financií pre pamiatky in situ v správe STM.

Expozičná a výstavná činnosť

- Súvislosti s komplexným dobudovaním Múzea letectva, doplniť fondy leteckej techniky a zabezpečiť prísun vesmírnej techniky, zabezpečiť letu schopné lietadlá v rámci služieb návštevníkom.
- Sprístupniť expozíciu Historických vozidiel cestnej dopravy, pripraviť novú expozíciu astronautickej a kozmickej techniky.
- Zabezpečiť jednotlivé fázy prípravy budovania Vedecko-technického centra pre deti a mládež. Pripraviť scenáre pre jednotlivé hracie a pokusné miestnosti.
- Podľa scenára modernizovať stále expozície Múzea dopravy v Bratislave, po ukončení prestavby Predstaničného priestoru Hlavnej stanice ŽSR.
- Realizovať novú expozíciu Vývoj geodetickej techniky a kartografie na Slovensku, dobudovať a rozšíriť expozíciu Elektrotechnika a energetika v dynamike – II. etapa.
- Modernizovať expozície fotografickej a kinematografickej techniky J. M. Petzvala v Spišskej Belej a expozíciu energetického oddelenia A. Stodolu do osláv 150. výročia A. Stodolu v roku 2009.
- Pripraviť scenáre pre modernizáciu expozícií hutníctva, strojárstva, vývoja chémie a chemického priemyslu na Slovensku a oznamovacej elektrotechniky.
- Pripraviť ideový námet pre zriadenie expozície uhoľného baníctva. Modernizovať Planetárium.
- V zmysle dlhodobého plánu výstav do roku 2013 postupne pripravovať scenáre a realizáciu štatutárnych výstav: Zvony, zvonce, zvončky; 160. výročie železníc; História ozubeného kolesa; Čaro bakelitu; Cez mikrokozmos k poznaniu makrokozmu; Meteorológia v letectve a kozmonautike; a iné podľa plánu.
- Spolupracovať s inými múzeami i nemúzejnými inštitúciami pri realizácii spoločných výstav a prezentácii zbierkového fondu, realizovať putovné výstavy doma a v zahraničí.

Prezentačná a propagačnú činnosť

- Organizovať kultúrno-vzdelávacie podujatia k významným dňom celoštátneho i celoeurópskeho významu, spoluorganizovať humánne aktivít a Deň otvorených dverí pre občanov so zdravotným postihnutím.
- Pokračovať v podujatiach vzdelávacieho charakteru k významným výročiam osobností a dejín vedy a techniky, rozšíriť ponuku vyučovacích tém a demonštračných ukážok v expozíciách pre školy rôzneho stupňa.
- Vytvoriť pre expozície a štatutárne výstavy popisy exponátov v dvojjazyčnej mutácii a Braillovom písme, aktualizovať audio textové nahrávky sprievodcov po expozíciách a lektorské výklady.
- Pripraviť spomienkové busty osobností vedy a techniky na Slovensku do priestorov STM.
- Doriešiť orientačný systém v objektoch STM a zintenzívniť propagáciu činnosti STM a vysunutých pracovísk Múzea letectva v Košiciach, Múzea dopravy v Bratislave, NKP Solivar v Prešove, Kaštieľa v Budimíre, Múzea J. M. Petzvala v Spišskej Belej a Múzea kinematografie rod. Schusterovej.
- Rozšíriť a skvalitniť marketingové aktivity a komunikáciu, rozšíriť spoluprácu s masovokomunikačnými a printovými médiami najmä pri významných podujatiach,
- Priebežne získavať podporu partnerov, sponzorov a priateľov múzea pre plánované významné aktivity a podujatia.

Vedecko-výskumná a edičná činnosť

- Zapojiť sa do riešenia nových vedecko-výskumných úloh formou ústavných úloh zameraných na spracovanie dejín vybraných priemyselných odvetví, prístrojovej techniky, priemyselného dedičstva, v zmysle koncepcie vedecko-výskumnej činnosti STM na obdobie 2008-10.
- Sústrediť vedecké zhodnocovanie zbierok na sprístupnenie ich kultúrnej vedeckej hodnoty odbornej a širokej verejnosti, najmä s využitím pri príprave výstav (História ozubeného prevodu, Čaro bakelitu, História a konštrukcia leteckých prúdových motorov v Československu, Výroba

fotografickej a kinematografickej techniky v Československu a Technické pamiatky Východoslovenského regiónu a i..)

- Priebežne hodnotiť výsledky riešenia úloh vnútro ústavným oponovaním na úrovni Kabinetu pre dejiny vedy a techniky, výsledky riešenia úloh publikovať v odbornom periodiku.
- V rámci možností participovať na riešení čiastkových úloh oddelenia dejín vedy a techniky HÚ SAV a zapájať sa do riešenia výskumných úloh celoštátneho i medzinárodného charakteru s múzeami, školami a inštitúciami. Projekty v tejto oblasti pripravovať s využitím možnosti čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych i iných fondov Európskej únie.
- Zabezpečiť pravidelné vydanie múzejného periodika „STM a dejiny vedy a techniky“, propagačného materiálu, katalógu Expozície STM, aktualizovaných a nových sprievodcov po expozíciách, digitálne informačné médiá o STM. Komerčne lepšie využiť edičné tituly.

Odborná a metodická činnosť, zahraničné styky

- Zabezpečiť prípravu a organizáciu rôznych plánovaných odborných podujatí, i medzinárodných konferencií (zasadnutie MUT-u v Košiciach, 150.výr. nar. A. Stodola, Technické múzejníctvo ai)
- Pokračovať a rozširovať spoluprácu s partnermi na spoločných projektoch (Európska železná cesta, banská cesta), SAV, Technickými univerzitami a Prírodovedeckými fakultami pri riešení doktorandských a diplomových prác z dejín technických, či vedných disciplín a inej odbornej činnosti.
- Rozširovať kontakty so zahraničnými múzeami technického zamerania, využívať na to členstvo v Medzinárodnej únii technických múzeí (MUT) na prehlbovanie pracovných kontaktov a odborných stáží, pokračovať v spolupráci v rámci existujúcich s Technickým múzeom Brno, Národným technickým múzeom v Prahe, Štátnym múzeom v Budapešti a Poľským múzeom letectva v Krakove, najmä v oblasti prezentačných aktivít, odborného poradenstva, recipročných študijných stáží a aktívnou účasťou na medzinárodných konferenciách.
- Pokračovať v nadväzovaní priamych kontaktov so slovenskými kultúrnymi inštitútmi pri veľvyslanectvách v zahraničí s možnosťou propagovať Slovensko prostredníctvom výstav s tematikou dejín vedy a techniky na Slovensku.

Prioritné úlohy STM pre strednodobý horizont:

1. Sústrediť sily a prostriedky na komplexné dobudovanie Múzea letectva do roku 2010.
2. V roku 2008 vypracovať projekt obnovy a dobudovania kapacity špecializovaného konzervátorského a reštaurátorského pracoviska do roku 2011, ktoré by zodpovedalo rozsahu spravovaných zbierkových predmetov v areáli Múzea letectva.
3. Vybudovať veľkoplošný depozitár v priestoroch Múzea letectva.
4. Pripraviť Vedecko-technické centrum pre deti a mládež v Košiciach.
5. Modernizovať Múzeum dopravy v Bratislave.
6. Priebežne do roku 2011 zabezpečiť, čo najväčšie pokrytie depozitárnych a výstavných priestorov systémami EPS a EZS.
7. Dobudovať technické vybavenie STM v oblasti informačných technológií a skvalitniť systém získavania a uchovávanía poznatkov o hnutel'nom kultúrnom dedičstve. V spolupráci so SNM dobudovať a databázový systém CEMUZ pre STM.
8. Využiť výzvy na predkladanie projektov financovaných prostredníctvom štrukturálnych fondov, finančných nástrojov Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho kráľovstva na získanie prostriedkov pre podporu prioritných projektov.
9. V zmysle stanoveného plánu postupne zabezpečovať modernizáciu a vytváranie nových expozícií, modernizovať systémy viacjazyčného poskytovania informácií, vizuálne zatraktívniť prezentáciu zbierok, pokračovať vo vytváraní podmienok pre návštevu celého múzea zdravotne postihnutým občanom.
10. Postupne zavádzať rozvinutejšie marketingové formy komunikácie pre podporu múzejných aktivít, sústrediť sily a aktivity na všestranný rozvoj výchovno-vzdelávacej funkcie detí a školskej mládeže. Rozšíriť ponuku špecializovaných sprievodných a výchovných aktivít pre vekové a záujmové skupiny návštevníkov.

Financovanie priorít v strednodobej perspektíve

Rozhodujúcim zdrojom bude naďalej príspevok zo štátneho rozpočtu.

Účelové prostriedky budú potrebné na obnovu a postupné zavedenie systému EPS a EZS vyhovujúcich medzinárodným štandardom vo všetkých múzeách, expozíciách a depozitov STM a vybudovanie nových investícií vymenované v expozičnej a výstavnej časti strednodobého výhľadu.

Pre potreby vybudovania Vedecko-technického centra pre deti a mládež v Košiciach, plánujeme zakúpiť halové priestory v susedstve STM.

Kapitálové investície budú nevyhnutné najmä na rekonštrukciu technických pamiatok Hámor v Medzeve a Huty Karol vo Vlachove ako i ostatné pamiatkové objekty v správe STM. Čaká nás rekonštrukcia budov Hlavná ul. 88 a 90, asanácia dvorného traktu Hlavná ul. 90 a vybudovanie bezbariérového prístupu do expozícií v Košiciach.

Ďalším zdrojom financovania bude čerpanie prostriedkov najmä zo štrukturálnych fondov a finančných nástrojov Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho kráľovstva a grantu z Agentúry na podporu výskumu a vývoja. Plánujeme získať prostriedky na ochranu priemyselného dedičstva, kultúry, obnovu pamiatok a výstavu cez projekty Európska železná cesta, Cesta soli v Karpatskej kotline, Cez mikrokozmos k poznaniu makrokozmu.

Sponzorské príspevky budú zohrávať tiež významný zdroj financovania vopred dohodnutých projektov, ako je modernizácia hutníckej expozície U. S. Steel Košice, alebo vopred dohodnuté prezentačné aktivity v spolupráci s inými organizáciami verejného a súkromného sektora.

Vlastné príjmy organizácie, získané najmä z prenajímania priestorov iným právnickým i fyzickým osobám, a príjmy zo vstupného budú naďalej využívané na krytie nevyhnutných nákladov na aktivity hlavnej činnosti STM, najmä prezentačnej, edičnej a propagačnej činnosti a na nevyhnuté opravy a údržbu prevádzkových objektov múzea, pokiaľ na tieto nenájdeme inú formu financovania.

Riadenie a personálny rozvoj

V zmysle výsledkov profesného a procesného auditu firmou Centire zabezpečiť prípravu novej organizačnej štruktúry STM s tým, aby Múzeum dopravy a Múzeum letectva, z dôvodu ich rozsahu a odbornej úrovne, boli vytvorené ako samostatné organizačné jednotky.

Pre výhľadovo plánované investície a aktivity je potrebné personálne dobudovanie o 10 systemizovaných miest pre vykonávanie odborných a obslužných prác, ako aj zlepšiť kvalifikovanú a jazykovú štruktúru pracoviska.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

Slovenské technické múzeum neuzavrelo na rok 2007 kontrakt s Ministerstvom kultúry SR.

4. ČINNOSTI - PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY

... Hodnotenie činnosti organizácie

Slovenské technické múzeum v roku 2007 zabezpečovalo úlohy vo všetkých oblastiach činnosti v súlade s hlavným poslaním múzea. Rozsah plnenia bol podmienený ekonomickými možnosťami v zmysle schváleného rozpočtu. V jednotlivých oblastiach múzejnej práce možno charakterizovať výsledky v plnení úloh v stručnom prehľade nasledovne:

ZBIERKOVÝ FOND A JEHO OCHRANA

V rámci akvizičnej činnosti bolo do zbierkového fondu STM nadobudnutých formou kúpy, daru a prevodu 157 evidenčných jednotiek, čo predstavuje 162 kusov zbierkových predmetov. Komisia pre tvorbu zbierok zasadala trikrát. Zbierkové predmety boli nadobudnuté do fondov referátov baníctvo (3ks), doprava (7 ks), elektrotechnika (90), fotografická a kinematografická technika (23),

fyzika (8), chémia (1), lelectvo (9), priemyselný dizajn (4), strojárstvo (9) a kancelárske stroje (8). Finančné náklady na akvizičnú činnosť dosiahli výšku 1 750 000,-Sk.

Akvizičná činnosť	Spôsob nadobudnutia								Prírastky spolu	
	Vlastný zber		Kúpa		Dar		Výmena - prevod		prír.č.	ks
	prír.č.	ks	prír.č.	ks	prír.č.	ks	prír.č.	ks		
Dejiny techniky	0	0	66	66	87	91	4	5	157	162

Fotodokumentácia zbierkového fondu bola realizovaná digitálnou technikou. Prírastok do fotoarchívu za rok 2007 predstavuje 157 ev. j. Okrem obrazových záznamov novozískaných zbierkových predmetov bola realizovaná fotodokumentácia zbierok pred a po reštaurovaní v počte 287 digitálnych záznamov, ako aj digitalizácia existujúcich obrazových záznamov za účelom elektronickej evidencie zbierok v počte 1479 digitálnych snímok.

Evidencia zbierkového fondu bola realizovaná v súlade s platnou legislatívou. Chronologická evidencia bola realizovaná klasickou formou aj elektronicky prostredníctvom aplikácie ESEZ. V rámci druhostupňovej - odbornej evidencie Slovenské technické múzeum prešlo na elektronickú formu. Doriešený bol problém konverzie databázy elektronickej evidencie zbierkových predmetov realizovanej do roku 2004 prostredníctvom AMIS. V poradí štvrtú konverziu realizovala pre STM firma Edico SK, s úspešným importom dát do databázy v ESEZ. Je však nutné konštatovať drobné nedostatky, ako napr. multiplicitu záznamov v adresári, problémy pri filtrovaní podľa vybraných kritérií, čo je však spôsobené predošlým spôsobom elektronickej evidencie zbierkových predmetov v STM. Pre úpravu záznamov a opravu nedostatkov bol vypracovaný podrobný plán a metodické pokyny. Ukončenie kontroly elektronických záznamov o zbierkových predmetoch kurátormi jednotlivých zbierkových fondov s následným odstraňovaním nedostatkov pre predmety nadobudnuté v období 2006 - 2004 sa predpokladá do konca roka 2008. Proces overenia všetkých záznamov, ako aj ich doplnenie vyžaduje dlhšie časové obdobie a najmä zmenu prístupu k tejto forme preventívnej ochrany zbierok. Otvoreným problémom zostáva technické riešenie realizácie pripájania digitálnych dokumentov k záznamom o zbierkových predmetoch, kde súčasný stav riešenia VPN STM nie je kapacitne schopný reagovať na prácu súčasne 16 kurátorov. Touto otázkou, ako aj vytvorením predpokladov pre prácu v ESEZ na vybraných vysunutých pracoviskách STM (Múzeum lelectva a Múzeum dopravy), sa bude zaoberať firma SWAN, ako centrálny vybraný poskytovateľ internetových služieb. Na základe rozhodnutia MK SR vo februári 2007 o centrálnom verejnom obstarávaní a znemožnení samostatného nákupu zariadení VT nedoriešenou zostala tiež potreba dovybavenia odborného úseku STM VT za účelom skvalitnenia elektronickej evidencie zbierok, kde STM plánovalo v roku 2007 zakúpiť veľkoplošný skener a výmenu pracovných staníc pre 2 kurátorov zbierok poverených elektronickej evidenciou ZP, ktorým nebola nová VT pridelená v predchádzajúcich rokoch.

Evidencia zbierok	V knihe prírastkov zaevidované		Skatalogizované		Elektronické spracovanie zbierok	
	prír.č.	prír.č.	prír.č.	prír.č.	prírastok v roku 2007	celkový počet
Dejiny techniky	16 156	32 326	15 999	32 164	23	15 248

V Pláne hlavných úloh na rok 2007 si STM stanovilo za cieľ centralizovať ZF do vybraných priestorov. Táto úloha, najmä z dôvodu chýbajúceho vybavenia, či už pre manipuláciu s veľkorozmernými zbierkovými predmetmi, ale aj vybavenia pre ich uloženie zodpovedajúce povaha a potrebám ZP, nebola splnená v plnom rozsahu.

Konzervátorské a reštaurátorské pracovisko počas sledovaného obdobia realizovalo v zmysle stanoveného plánu komplexné odborné ošetrovanie 80 zbierkových predmetov. Prednostne boli konzervované a reštaurované predmety vybrané na prezentačné účely. Dodávateľsky bolo zabezpečené ošetrovanie 1 zbierkového predmetu. Kustódmí zbierkových fondov bolo svojpomocne ošetrených 1381 zb. predmetov.

Evidencia knižničného fondu STM bola realizovaná elektronicky aplikáciou RETRO-LIBRIS. Z celkového množstva 16 146 knižničných jednotiek je k 31.12.2007 elektronickej spracovaných 13

282 kniž. j. Za sledované obdobie bolo kompletne spracovaných 1978 publikácií. Vyriešený bol problém pripojenia PC knižnice do VPN, tým aj do internetovej siete. Pracovná stanica určená na elektronickú evidenciu knižničného fondu STM, ako aj poskytovanie služieb a komunikáciu pracovníčky knižnice, je však morálne zastaraná. Jej výmena bude realizovaná v roku 2008.

Knižnica STM	Prírastok v roku 2007				Celkový počet knižničných jednotiek 31.12.2007	Spracované automatizovane
	darom	kúpou	výmenou	prevodom		
	6	16	0	0	16 146	13 281

Na úseku nehnuteľných technických pamiatok bola pozornosť venovaná pamiatkam v správe STM (Hámor v Medzeve, NKP Solivar, Huta Vlachovo). V roku 2007 došlo k viacnásobnému narušeniu objektu Hámra, čo bolo operatívne riešené oplotením objektu. V prípade Hámra v Medzeve, ako aj Huty Karol vo Vlachove sa rekonštrukcia stáva akútnym problémom a jedinou možnosťou pre zachovanie týchto pamiatok. V roku 2007 neboli realizované rekonštrukčné práce z dôvodu nepridelenia financií na tieto účely. Aj v prípade národnej kultúrnej pamiatky Solivar pri Prešove boli v priebehu roka 2007 riešené narušenia objektov, dochádza najmä ku krádežiam medených častí systému odkvapov a pod.

EXPOZIČNÁ A VÝSTAVNÁ ČINNOSŤ

V súvislosti s prijatou Stratégiou rozvoja múzeí do roku 2011 bol spracovaný plán obnovy expozícií STM starších ako 10 rokov. V roku 2007, v rámci II. etapy budovania expozície vysokonapäťových efektov – „Sieň elektrických výbojov“, bola zabezpečená výroba plánovaných funkčných substitútov VN zariadení, ktorými budú demonštrované vysokonapäťové efekty. Došlo tiež k doplneniu expozície leteckej prístrojovej techniky v Múzeu letectva v súlade s pôvodným ideovým námetom o motorovú leteckú techniku, prezentujúcu obdobie prúdových motorov. Ako veľký prínos v oblasti budovania zbierkového fondu hodnotíme dar ucelenej zbierky kinematografickej a fotografickej techniky, etnografickej zbierky a dokumenty hámorníckej výroby ktorá bola ako expozícia pod názvom Múzeum kinematografickej techniky rodiny Schusterovej sprístupnená verejnosti v novembri 2007.

Expozičná činnosť	Adresa	Rok sprístupnenia
Energetické odd. Aurela Stodolu	STM, Hlavná 88, Košice	1959
Hutníctvo	STM, Hlavná 88, Košice	1960
Fotografická a kinematografická technika	M J.M.Petzvala, Sp. Belá	1964
Baníctvo	STM, Hlavná 88, Košice	1965
Umelecké kováčstvo	STM, Hlavná 88, Košice	1965
Chemická expozícia	STM, Hlavná 88, Košice	1971
NKP Solivar	NKP Solivar pri Prešove	1973
Expozícia VSŽ a.s.	STM, Hlavná 88, Košice	1974
Strojárstvo	STM, Hlavná 88, Košice	1985
Historické hodiny	Kaštieľ Budimír	1990
Oznamovacia elektrotechnika	STM, Hlavná 88, Košice	1992
Písacie stroje	STM, Hlavná 88, Košice	1993
Úžitkové a ozdobné predmety z kovov	STM, Hlavná 88, Košice	1994
Z dejín fyziky na Slovensku	STM, Hlavná 88, Košice	1995
Zlatý vek dopravy na cestách i koľajniciach	Múzeum dopravy, BA	1999
Astronómia	STM, Hlavná 88, Košice	2000
Vývoj železničnej techniky na Slovensku	Múzeum dopravy, Bratislava	2000
Dejiny ťažby a výroby soli v Solivare	NKP Solivar	2001
Dejiny letectva a leteckej techniky	Múzeum letectva, KE	2002
Míľniky slov. motorizmu v II. pol. 20. storočia	Múzeum dopravy, BA	2002
Vývoj zabezpečovacej železničnej techniky	Múzeum dopravy, BA	2002
Vývoj letectva a leteckej techniky po roku 1945	Múzeum letectva, KE	2003
Galéria lietadiel	Múzeum letectva	2006
Letecká prístrojová technika	Múzeum letectva, KE	2006
Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej	MKRS, Medzev	2007

Riešená bola tiež problematika cudzojazyčných popisov k exponátom v expozíciách STM. Tieto boli dopracované a osadené v 8 expozíciách v sídle STM a v pobočke Múzeum J. M. Petzvala v Spišskej Belej.

V rámci výstavnej činnosti realizovalo STM v roku 2007 celkovo 31 výstav, z toho 3 vlastné, 3 reprízy a 2 vývozy výstavy do zahraničia. V roku 2007 si Slovenské technické múzeum pripomenulo 60. výročie založenia. Tejto udalosti boli venované dve štatutárne výstavy „Slovenské technické múzeum jubiluje“ a „Vivat modely!“ s cieľom prezentovať doterajšiu činnosť múzea a predstaviť verejnosti časť zbierkových fondov, ktoré dosiaľ neboli prezentované. Okrem týchto, bola v decembri 2007 sprístupnená výstava s názvom „Johannes Gutenberg – zakladateľ kníhtlačiarskeho remesla a staršie tlače vo fondoch STM“, v rámci ktorej boli prvýkrát prezentované hodnotné zbierkové predmety fondu polygrafickej techniky. Výstava „Ján Lipský – život a dielo významného slovenského kartografa“, realizovaná v roku 2006, bola v období máj – august 2007 prezentovaná vo Vlastivednom múzeu Trebišov a následne v pobočke STM – NKP Solivar. Do zahraničia bola vyvezená výstava „Osobnosti vedy a techniky na Slovensku“. Po prezentáciách v Poľsku, Nemecku, Českej republike a Maďarsku v predchádzajúcich rokoch bola v mesiaci september 2007 prezentovaná v Ríšskej Dume v Rige - Lotyšsko a v mesiaci október 2007 v meste Kaunas v Litve.

Z prevzatých výstav sa s veľkým ohlasom u návštevníkov stretla výstava „Hlavalamy, logické hry a vynálezy“ a výstava „Kozmické počasie a Európa – SWEETS 2007“, realizovaná v spolupráci s Ústavom experimentálnej fyziky SAV. Už tradičný ohlas zaznamenali výstavy organizované v spolupráci s Fakultou umení Technickej univerzity Košice – Inšpirácie v kove, Dizajn 2007. Návštevníkmi vyhľadávanou bola tiež výstava prevzatá od SNM - Múzea v Martine a SNM Múzea SNR v Myjave s názvom „Obrazopis sveta objektívom M. R. Štefánika“.

Okrem vlastných výstav a výstav realizovaných v spolupráci s inými organizáciami Slovenské technické múzeum sprostredkovalo prezentáciu 19 výstav vo vlastných priestoroch.

Výstavná činnosť v roku 2007	Inštalácia	Druh
Vivat modely!	18.05. – 31.12. STM KE	vlastná
STM jubiluje	21.06. – 15.08. STM KE	vlastná
Johannes Gutenberg – zakladateľ kníhtlačiarskeho remesla	05.12. – 31.12. STM KE	vlastná
Dr. Štefan Butkovič	01.01. – 31.12. Solivar	repríza
Ján Lipský – významný slovenský kartograf	15.05. – 31.08. VM TV	repríza
Ján Lipský – významný slovenský kartograf	20.09. – 31.12. Solivar	repríza
Osobnosti vedy a techniky na Slovensku	08.09. – 30.09. Litva	vyvez. do zahr.
Osobnosti vedy a techniky na Slovensku	04.10. – 30.10. Lotyšsko	vyvez. do zahr.
31. výstava umeleckej fotografie	01.10. – 31.10. Sp. Belá	prevzatá
Aljaška fotoobjektívom R. Schustera	13.12. – 31.12. STM KE	prevzatá
Architekt Michal Baník	02.05. – 20.05. STM KE	prevzatá
Čarničiarske metamorfózy	04.05. – 31.05. STM KE	prevzatá
Černobyľ – 21. výročie	27.04. – 10.05. STM KE	prevzatá
Dizajn 2007	15.06. – 25.11. STM KE	prevzatá
Hlavalamy, logické hry a vynálezy	13.09. – 28.10. STM KE	prevzatá
Jan Kiepora a Marta Eggerth	11.11. – 10.12. STM KE	prevzatá
Košická paleta	25.05. – 12.06. STM KE	prevzatá
Ludia vo vesmíre	15.11. – 29.11. STM KE	prevzatá
Metal Inspirations – Inšpirácie v kove	27.08. – 10.10. STM KE	prevzatá
Míro Jilo – Moje srdce	28.09. – 30.10. Budimír	prevzatá
Obrazopis sveta objektívom M. R. Štefánika	08.02. – 29.04. STM KE	prevzatá
Orbis – Lukas Polyak	11.07. – 30.09. STM KE	prevzatá

Paličkovaná čipka	08.03. – 25.04. STM KE	prevzatá
Park za sladovňou	08.02. – 23.02. STM KE	prevzatá
Poézia pary	15.11. – 31.12. MD BA	prevzatá
Posviet'me si na sedenie	08.11. – 01.12. STM KE	prevzatá
Stopy secesie	07.02. – 31.12. Budimír	prevzatá
Kozmické počasie a Európa – SWEETS	08.09. – 10.09. STM KE	prevzatá
Športové a pretekárske automobily 60-tych rokov	2007 – 31.08. MD BA	prevzatá
Techfila Košice 2007	28.04. – 13.05. STM KE	prevzatá

Cieľom bohatej výstavnej činnosti, čo sa týka sprístupňovania prevzatých výstav, je vytvorenie priestoru pre prezentáciu výstavných aktivít organizácií múzejného i nemúzejného charakteru, ako aj súkromných osôb. V neposlednom rade je cieľom aj obohatenie expozičnej, výstavnej ponuky a ponuky kultúrno-výchovných podujatí organizovaných Slovenským technickým múzeom. V niektorých prípadoch môžeme konštatovať prínos v zmysle zvýšenej návštevnosti.

Návštevnosť	2005	2006	2007
Expozície a výstavy	43 337	60 799	57 056
z toho neplatiaci	9 121	12 809	11 661
Kultúrno-výchovné podujatia	12 576	14 752	22 931
Celková návštevnosť	55 913	75 551	79 987

V rámci projektu Ministerstva kultúry SR – Otvorený deň v múzeách a galériách, ktorý bol náhradou za projekt Kultúrne poukazy realizovaný v roku 2006, s cieľom sprístupňovania kultúrneho dedičstva predovšetkým mladej generácii, mohli organizované školské skupiny navštevovať Slovenské technické múzeum vrátane všetkých jeho pobočiek a vysunutých expozícií každý prvý piatok v mesiaci zdarma. Hodnotiac návštevnosť na kultúrne poukazy v roku 2006 a návštevnosť školských skupín zdarma vo vybraných termínoch v roku 2007 musíme konštatovať, že projekt Otvorený deň v múzeách a galériách sa stretol s menším ohlasom ako Kultúrne poukazy. Tento spôsobom návštevy expozícií STM využilo 21 školských skupín, t.j. 528 návštevníkov, čo predstavuje 0,66 % z celkovej návštevnosti STM. Dôvodom bolo zrejme aj stanovenie termínu pre „otvorené dni“, pretože množstvo prvých piatkov v mesiacoch pripadlo na sviatky, prázdniny a iné voľné dni.

VEDECKO-VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

V priebehu roka bolo riešených 7 vedecko-výskumných úloh zameraných na prieskum zbierok dejín vedy, výroby a techniky v múzeách na Slovensku. Riešenie bolo v stanovenom termíne ukončené.

Názov úlohy	Riešiteľ	Obdobie	Výstup
Dokumentácia hutníctva a kováčstva v zbierkach múzeí na Slovensku	Ing. D. Lobodová	2004 – 2007	štúdia
Dokumentácia strojárstva v zbierkach múzeí na Slovensku	Ing. M. Hako	2005 - 2007	štúdia
Domáca technika v zbierkach múzeí na Slovensku Dizajn bakelitu v zbierkovom fonde STM	Ing. L. Klíma	2003 – 2007	štúdia
Elektrické spotrebiče v zbierkach múzeí na Slovensku	Ing. J. Roman	2003 – 2007	štúdia
Hodinárska technika vo fondoch múzeí na Slovensku	Ing. M. Gazárek	2003 – 2007	štúdia
Mapy a plány vo fondoch múzeí na Slovensku	Ing. D. Jaremová	2003 – 2007	štúdia
Vedecké prístroje v zbierkach múzeí na Slovensku	RNDr. J. Mešterová	2003 – 2007	štúdia

Riešené vedecko-výskumné úlohy budú využité v rámci projektov obnovy zastaraných expozícií, aj ako východisko pre ďalšie budovanie zbierkového fondu.

Dňa 18.12.2007 zasadala Vedecká rada STM, poradný orgán riaditeľa, ktorého poslaním je prerokovávať zásadné otázky koncepcie a programu činnosti STM. Pozornosť bola venovaná najmä úlohám STM vyplývajúcim z prijatej Stratégie rozvoja múzeí do roku 2011, v rámci toho plánovanému zriadeniu Centra vedy a techniky pre mládež a reінštalácii expozície v Múzeu J. M. Petzvala v Spišskej Belej, vysunutej expozície fotografickej a kinematografickej techniky. Pozornosť bola venovaná aj novému prírastku STM – Múzeu kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve a využitiu v prezentačnej oblasti.

EDIČNÁ ČINNOSŤ

V roku 2007 STM vykazuje v rámci edičnej činnosti 4 tituly, a to v kategórii neperiodický zborník, katalóg a drobná tlač. V súvislosti so 60-tým výročím založenia Slovenského technického múzea bol vydaný zborník Slovenské technické múzeum 1947 – 2007, ktorý prináša informácie o vývoji múzea od jeho založenia až po súčasnosť, najmä čo sa týka budovania zbierkového fondu, jeho zhodnocovania formou expozičnej a výstavnej činnosti. V sledovanom období bola realizovaná 1. dotlač zborníka Nikola Tesla, ktorý STM vydalo v roku 2006, v súvislosti s podujatím Teslathon – medzinárodným stretnutím konštruktérov Teslových transformátorov. Vydaný bol tiež malý katalóg k výstave Osobnosti vedy a techniky na Slovensku, ako sprievodný materiál k rovnomennej výstave pri príležitosti jej prezentácie v Litve a Lotyšsku. Okrem týchto boli svojpomocne vydané sprievodné materiály k vlastným výstavám – skladačky „Vivat modely!“, „Johannes Gutenberg – zakladateľ kníhtlačiarenskeho remesla“ v slovenskom a anglickom jazyku.

V oblasti publikačnej činnosti odborní pracovníci múzea publikovali monografie (1), v odbornej tlači (18), štúdie (5) a popularizačné články (4).

PREZENTAČNÁ A PROPAGAČNÁ ČINNOSŤ

Prezentačná činnosť múzea bola realizovaná tradičnými múzejnými formami – formou expozícií, výstav, ostatnej prezentačnej činnosti. Realizácia kultúrno-vzdelávacích aktivít výrazne prispieva k rozšíreniu ponuky múzea i zvyšovaniu návštevnosti.

Kultúrno-vzdelávacia činnosť	Počet podujatí	Návštevnosť
Prednášky a besedy	4	240
Vyučovacie hodiny a prezentácie	299	8 520
Špecializované akcie	32	7 391
Iné	16	6 780
Spolu	351	22 931

Tradičiou sa stali každoročne pripravované podujatia k Medzinárodnému dňu planetárií, Medzinárodnému dňu múzeí – Noc múzeí, Dňom európskeho kultúrneho dedičstva, ktoré sami osebe sú ako iniciatívy realizované s cieľom propagácie, či už zariadení (planetárium, múzeum) alebo ich kultúrnych produktov. Vyhľadávanými sú lektorské výklady v expozíciách k významným výročiam osobností vedy a techniky. V roku 2007 STM realizovalo tento typ podujatí so zameraním na 100. výročie úmrtia A. Kerpelyho (expozícia hutníctva), 200. výročie narodenia J. M. Petzvala (expozícia fyziky), 150. výročie narodenia V. Alexandra (expozícia fyziky). Veľmi vyhľadávanými sú špecializované programy v planetáriu STM, ktoré je 32 rokov pravidelne navštevované najmä školskými skupinami pod vedením učiteľov prírodovedy a fyziky. Najväčší záujem bol v roku 2007 o ponuku rozšíreného vyučovania Prírodovedy pre IV. ročník ZŠ a základov astronómie pre stredné školy.

K úspešným patria aj Múzeom dopravy organizované vyhlídkové jazdy parným vlakom alebo v Múzeu letectva realizované podujatie RetroAir (v roku 2007 II. ročník). Na základe ohlasu v minulom roku sa v NKP Solivar uskutočnil II. ročník Festivalu paličkovanej čipky s medzinárodnou účasťou, ktorý výraznou mierou prispieva k zviditeľňovaniu tejto vysunutej expozície.

Nosnými aktivitami v tomto roku boli okrem seminára organizovaného pri príležitosti 60. výročia založenia STM, podujatia Teslathon – medzinárodné stretnutie konštruktérov Teslových

transformátorov a medzinárodná konferencia k 200. výročiu narodenia J. M. Petzvala, organizovaná v spolupráci s mestom Spišská Belá v dňoch 17. – 18.10.2007. Na spomínaných podujatiach boli prezentované výsledky bádateľskej práce odborných pracovníkov STM.

Forma a spôsob propagácie stálych expozícií, výstav a podujatí ostatnej prezentačnej činnosti sa odvíjala od ekonomických možností múzea. Najfrekvencovanejším spôsobom sa stáva forma elektronických letákov rozposielaných hromadne elektronickou poštou vytipovaným cieľovým skupinám potenciálnych návštevníkov. Samozrejmosťou je propagácia prostredníctvom vlastnej internetovej stránky múzea. Aktualizácia je realizovaná múzeom, čoho prínosom je vysoká operatívnosť. Využívané sú aj web stránky centrálnych portálov propagujúcich kultúrne podujatia. Problémom je zabezpečenie ich aktualizácie, čo je závislé od zodpovedného prístupu prevádzkovateľov týchto internetových stránok.

Realizovaná bola aj propagácia formou drobných tlačovín – pohľadnice, kalendáre, letáky, plagáty, upútavky. V plnom rozsahu (grafické spracovanie, tlač, rozsev) bola realizovaná svojpomocne.

Pri propagácii boli využívané tiež tradičné formy – tlačové besedy, masovokomunikačné prostriedky – tlač (32), rozhlas (12), televízia (4), ako aj inzercia v kultúrnych informátoroch a turistických sprievodcoch. Zástupcom médií sú informácie o dianí v múzeu poskytované pravidelne formou emailingu. V rámci spolupráce s cestovnými kanceláriami boli v roku 2007 poskytnuté kolekcie propagačných materiálov o STM pre infostánky na veľtrhoch cestovného ruchu TOUR 2007. Intenzívna je aj spolupráca s mestskými informačnými strediskami.

Nemalou mierou prispieva k prezentácii STM aj participácia na výstavách organizovaných inými inštitúciami. Z najvýznamnejších v roku 2007 spomenieme prezentáciu zbierkových predmetov fondov hutníctva a kováčstva na „III. košickej výstave nožov a chladných zbraní“ a zapožičanie ZP na výstavu „Medzevskí kováči“, ktorá bola prezentovaná v Miškolci.

ODBORNÁ METODICKÁ ČINNOSŤ

O odbornú metodickú pomoc z oblasti dokumentácie dejín vedy, výroby a techniky, ako aj iných múzejných činností je každoročne záujem zo strany múzejných inštitúcií, nemúzejných inštitúcií, ako aj súkromných osôb. Odborní zamestnanci v roku 2007 poskytli množstvo konzultácií a metodickú pomoc v problematike dotýkajúcej sa oblasti pôsobnosti STM. Nárast sme zaznamenali v žiadostiach o pomoc pri riešení bakalárskych, diplomových prác, prác študentskej vedeckej odbornej činnosti, ako aj orientovaní výučby základov múzejníctva (Katedra manažmentu Prešovskej univerzity). V niektorých prípadoch je žiadosť o metodickú pomoc riešená formou žiadosti o sprístupnenie informácií v zmysle zákona č. 211/200 o slobodnom prístupe k informáciám. V súvislosti s kandidatúrou mesta Košice na EHMK bola poskytnutá pomoc Expertnej skupine historického a spoločenského kontextu. V oblasti dokumentácie vývoja vedy a techniky boli poskytnuté konzultácie, alebo stanoviská:

- Koordinačný a rozvojový plán ochrany kultúrneho dedičstva súvisiaci s banskou činnosťou v regióne Spiš – Gemer
- „Solné cesty v Karpatskej kotline – kultúrna a technická história solného priemyslu“ – spracovanie dokumentácie k projektu riešeného s Olejárskym múzeom, Maďarsko
- Projekt vybudovania skanzenu v Rudňanoch
- Vytýčenie Náučného centra Železnej cesty v obci Nižný Klatov
- Problematika historických zvonov – odborná garancia pre projekt Fa BERG TU Košice
- Odborné stanovisko pre OÚ Smižany k železiarstvu v Smižanoch a Hute Karol vo Vlachove
- konzultácie pre súkromnú osobu k problematike zlievarní Necedlý – Bratislava
- odborná pomoc pre VÚC Košice – problematika Vodná cesta – staré mlyny a pily
- spolupráca pri riešení začlenenia opálových baní na Dubníku do projektu Banská cesta pre VÚC Prešov
- spolupráca na medzinárodnom projekte Cesta soli
- problematika Banskej cesty pre Združenie baníckych cechov a spolkov Banská Štiavnica
- konzultácie v oblasti výberu tém pre publikáciu Technické pamiatky krajín V4 pre SKSA
- participácia na vytvorení pracovnej skupiny riešenia projektu Stredoeurópska železná cesta

- konzultácia pre PÚ k príprave metodiky pre riešenie projektu „Analýza a vyhodnotenie industriálnej architektúry Slovenska“
- odborné stanovisko k projektu „Minimúzeum výpočtovej techniky“ v Bratislave v priestoroch SAV
- odborné stanoviská k mlynom v Kováčovciach a Peťove a mnohé iné.

Z múzejných inštitúcií sa so žiadosťou o odbornú metodickú pomoc na Slovenské technické múzeum v sledovanom období obrátili Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici, Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene, SNM Historické múzeum v Bratislave, Zemplínske múzeum v Michalovciach, Múzeum vo Svätom Antone a Podpolianske múzeum v Detve. Intenzívna bola spolupráca s garantmi pripravovanej výstavy „Slovensko v 20. storočí“, na ktorej sa STM zaviazalo aktívne spolupracovať čo sa týka poskytnutia odborných konzultácií k ideovému námetu a vytypovaniu konkrétnych trojrozmerných exponátov z oblasti vedy, výroby a techniky.

Z ďalších aktivít realizovaných v rámci odbornej a metodickej pomoci uvádzame výučbu dejín dizajnu na FU a SjF TU Košice v zmysle Zmluvy o spolupráci medzi STM a Technickou univerzitou, posúdenie troch záverečných prác z tejto problematiky k záverečným skúškam, ako aj aktívnu účasť pracovníkov STM na činnosti odborných spoločností, organizácií a ústavov, ktoré plnia úlohy v oblasti dokumentácie dejín vedy a techniky, ako sú Spoločnosť DVT pri HÚ SAV, Vedecké rady pri múzeách, univerzitách, Ústav dejín vied UMB B. Bystrica, členstvo v redakčných radách, poradných zboroch pre tvorbu zbierkových kolekcii z dejín techniky, Výbor ZMS, Národný trust Slovenska - výbor pre priemyselné dedičstvo, Medzinárodná organizácia MUT, ECSEIT ap.

Odborní pracovníci STM sa v roku 2007 zúčastnili na odbornom sympóziu venovanom problematike akvizičnej činnosti múzeí v súčasnosti, konferencii „30 rokov kozmofyzikálnych experimentov na UEFy SAV v Košiciach“, medzinárodnom seminári z dejín fyziky MESDEF 2007, konferencii Európska kultúrna aréna, zasadnutí Baníckych cechov v Banskej Štiavnici seminári ku komunitnému programu Kultúra – Európa pre občanov. Vo väčšine prípadov išlo o aktívnu účasť spojenú s prezentáciou vlastných príspevkov.

INVENTARIZÁCIA ZBIERKOVÉHO FONDU

V roku 2007, druhom roku štvorročného cyklu inventarizácie zbierkového fondu STM, bolo realizovaných 8 riadnych (hodinárstvo, stavebníctvo, vodohospodárstvo, chémia, kováctvo, hutníctvo, časť fondu strojárstva, fond foto-kino, elektrotechnika) a 3 mimoriadne revízie (časť fondu hutníctvo v súvislosti s narušením objektu Hámor v Medzeve, astronómia a foto-kino).

PERSONÁLNY ROZVOJ

Personálna skladba zamestnancov Slovenského technického múzea sa v priebehu roka výrazne nezmenila. Problém zabezpečovania návštevníckej prevádzky v Múzeu letectva, ktorý múzeum avizovalo už v rokoch 2003 – 2004 po jeho prvom sprístupnení, bol v roku 2007 riešený prijímaním lektorov a dozorcov na dohodu. Toto riešenie sa z dôvodu prísneho limitu odpracovaných hodín, najmä v prípade dôchodcov, neukazuje ako výhodné dlhodobé riešenie, aj z dôvodu nemožnosti zabezpečenia vysokej profesionálnej úrovne lektorských služieb týmito dočasnými pracovníkmi. V Múzeu letectva je naďalej praktizovaná sezónna prevádzka v trvaní apríl - december. V prípade Múzea J. M. Petzvala v Spišskej Belej, kde sa od roku 2004 prešlo k sezónnej prevádzke, sa po rekonštrukcii objektu a jeho sprístupnení v októbri 2007, prešlo k celoročnej prevádzke, ktorá je zabezpečovaná 1 zamestnankyňou na polovičný úväzok a 1 zamestnankyňou na celý úväzok.

Rozšírenie prevádzkových objektov STM o Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve bolo operatívne riešené prijatím 1 zamestnanca na dohodu. Nevyhnutne bude musieť STM prevádzkovanie tejto pobočky riešiť prijatím minimálne 2 zamestnancov s pracovným zaradením správca a lektor.

Už v predchádzajúcom období STM konštatovalo stále narastajúce nároky na odborných i THP zamestnancov múzea v súvislosti s novoprenikajúcimi problematikami súvisiacimi, či už s presadzovaním sa výpočtovej techniky v každej činnosti, či tlakom na vyhľadávanie aj iných zdrojov financovania než zo štátneho rozpočtu alebo uvedomovaním si potreby neustáleho

skvalitňovania a najmä profesionalizácie múzejnej práce. Tieto nároky sa nedarí zvládať trendom, ktorý nastúpil v predchádzajúcich rokoch, a to kumuláciou pracovných miest k čomu múzeum pristúpilo v súvislosti s tlakom na znižovanie stavu zamestnancov aj za skutočnosti, že boli podstatne rozšírené prevádzkové objekty múzea.

V roku 2007 bol priemerný evidenčný počet zamestnancov 66,5, z toho odborných zamestnancov 34,8.

Podľa zaradenia na úseku riaditeľa pracovalo 11, na úseku hlavnej činnosti 34 a na úseku ekonomicko-prevádzkovej činnosti 26 pracovníkov. Vekový priemer je v rozmedzí 51 – 60 rokov. Vysokoškolské vzdelanie si doplňovali 4 pracovníci, z toho jeden v odbore muzeológia. Podpora profesionálneho rastu bola realizovaná prostredníctvom podpory účasti na rôznych kurzoch, seminároch, školeniach a pod., ktorých sa zúčastňovali pracovníci všetkých úsekov.

ZAHRANIČNÉ STYKY

Slovenské technické múzeum systematicky buduje vzťahy so zahraničnými partnermi – múzeami technického zamerania. Spolupráca sa prehlbovala s dlhoročnými zmluvnými partnermi, najmä Technickým múzeom v Brne, Národným technickým múzeom v Prahe, Národným technickým múzeom v Budapešti. Prínosom v tejto oblasti je aj členstvo STM v Stredo európskej únii technických múzeí, najmä pravidelne organizované stretnutia tejto spoločnosti sú príležitosťou na nadväzovanie nových kontaktov. V súvislosti s realizáciou prezentácie histórie slovenskej vedy a techniky v zahraničí sa nadväzovali kontakty so slovenskými veľvyslanectvami. Úspechom je prezentácia výstavy Osobnosti vedy a techniky na Slovensku v Lotyšsku a Litve, ktoré bola realizovaná v mesiacoch september a október 2007. K prehlbovaniu medzinárodnej spolupráce prispeli najvýznamnejšie aktivity organizované STM v roku 2007, a to seminár k 60. výročiu založenia STM, Teslathon – stretnutie konštruktérov Teslových transformátorov a konferencia k 200. výročiu narodenia J. M. Petzvala, všetky s výraznou medzinárodnou účasťou. K nadväzovaniu nových kontaktov a rozširovaniu možností medzinárodnej spolupráce významnou mierou prispieva aj účasť pracovníkov STM na odborných podujatiach v zahraničí. V roku 2007 sa pracovníci STM zúčastnili na 7 zahraničných študijných cestách – Česká republika, Spolková republika Nemecko, Maďarsko a Poľsko.

MATERIÁLNO-TECHNICKÝ ROZVOJ

V priebehu roka 2007 boli realizované významné aktivity v rámci prioritných projektov investičnej výstavby. Bola dokončená rekonštrukcia objektu Múzea J. M. Petzvala v Spišskej Belej s ukončením v mesiaci 07/2007. Kompletnou rekonštrukciou objektu vrátane zavedenia plynového vykurovania boli vytvorené podmienky na realizáciu modernizácie expozície fotografickej techniky.

Pre potreby rozšírenia priestorov Múzea letectva v Košiciach na účely expozície, bola realizovaná rekonštrukcia objektu "Garáže" s ukončením v mesiaci 09/2007.

Na kultúrnej pamiatke objektu Hámor Medzev bolo realizované jeho oplotenie. Formou daru STM Košice získalo Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve.

Pre účely zabezpečenia ochrany objektov bol inštalovaný kamerový systém v priestoroch objektu Hlavná 88 Košice.

V Múzeu dopravy v Bratislave došlo k reinštalácii EZS a kamerového systému.

Pokračovalo sa v obstarávaní PC pre potreby jednotlivých úsekov vo forme nákupu DHIM.

V Múzeu letectva v Košiciach bol realizovaný bezbariérový vstup v hangároch č. 1 a č. 2.

Priebežne sa zabezpečovalo nevyhnutné materiálne vybavenie konzervátorského pracoviska i ďalších prevádzkových údržbárskych pracovísk.

V rámci splátkového systému boli realizované posledné splátky v obstaraní telefónnej ústredne Panasonic na vrátnici Hlavná 88 Košice.

Pre potreby služobných ciest motorovými vozidlami doma a v zahraničí bol zakúpený navigačný systém.

Drobné materiálové zabezpečenie jednotlivých úsekov bolo realizované v rámci rozpočtových zdrojov na bežné výdavky.

Náklady na vybrané, rozhodujúce činnosti STM

/v tis. Sk/

Činnosť / produkty organizácie	Náklady na činnosť / produkty celkom	Náklady kryté z		
		Bežného transferu	Tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
Výstavná a expozičná činnosť	7 230	7 177	53	-
Prezentačná a propagačná činnosť	1 054	834	220	-
Prevádzkové režijné náklady	17 382	14 928	2 454	-
Opravy a údržba	1 413	466	947	-
Odpisy HIM	2 370	2 020	350	-
Iné ostatné náklady	232	202	30	-
Čerpanie nákladov tr 5	29 681	25 627	4 054	-
Úspora čerpania bež. transferu	4	-	4	-
Spolu výnosy tr 6	29 685	25 627	4 058	-

Činnosť / produkty organizácie	Kapitálové výdavky celkom	Kryté z		
		Kapit. transfer r. 2007	Kapit. výdavky Presun r. 2006 zdroj 131	Fond reprodukcie
Rekonštrukcia garáže, ML Košice	2 000	2 000		
Rekonštrukcia objektu Múzea J. M. Petzvala	2 500	2 500		
Akvizičná činnosť	1 750	1 200	550	
Galéria lietadiel ML Košice	2 982			2 982
Oplotenie – Hámor Medzev	44			44
Telefónna ústredňa Košice	19			19
Kamerový systém Hlavná 88, Košice	136			136
Spolu kapitálové výdavky	9 431	5 700	550	3 181

5. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Listom Ministerstva kultúry č. MK-820/2007/102/1131 zo dňa 24.1.2007 bol zaslaný rozpis záväzných ukazovateľov na rok 2007. Na prevádzkovú činnosť bol schválený bežný transfer vo výške 24 762 tis. Sk.

Na vykrytie zvýšených prevádzkových nákladov organizácia rozpočtovala vlastné výnosy vo výške 2 979 tis. Sk, čo je podiel z celkového rozpočtu 10,7%.

Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu bol v priebehu roka upravovaný týmito rozpočtovými opatreniami:

Rozpočtové opatrenie	úprava rozpočtu v tis. Sk	
	Bežný transfer	Kapitálový transfer
Schválený rozpočet	24 762	-
RO č.1 Úprava, pridelenie účelovo určených prostriedkov, program 08T0104 – Prezentačná kultúrnych aktivít v zahraničí. Výstava „Osobnosti vedy a techniky na Slovensku“ v Lotyšsku a Litve	250	
RO č.4 Pridelenie finančných prostriedkov na úpravu platových taríf a nárokovateľných zložiek platu (valorizácia)	615	

RO č. 2 / KV Akvizícia zbierkových predmetov, program
08T0106

1 200

RO č. 3 / KV Pridelené kapitálové transfery v rámci
prioritných projektov, program 08T0103 –
Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

- rekonštrukcia garáže pre expozíciu 2 000
- rekonštrukcia Múzea J. M. Petzvala 2 500
- rekonštrukcia hangáru č. V 1 800

Upravené ukazovatele rozpočtu na rok 2006	25 627	7 500
--	---------------	--------------

Prehľad plnenia ukazovateľov rozpočtu za rok 2007:

Tabuľka č. 5.5.1

v tis. Sk

	Ukazovateľ	Skutočnosť 2006	Schválený rozpočet 2007	Upravený rozpočet 2007	Skutočnosť 2007	Z toho z transferu r. 2007	% čerpania 4:3
a	b	1	2	3	4	5	6
	Výnosy spolu (6..)	27 467	27 741	28 606	29 685	25 627	105,8
	Z toho:						
	Prevádzková dotácia (691)	24 038	24 762	25 627	25 627	25 627	100,0
	Tržby za predaj (601+602)	3 429	2 979	2 979	4 058		136,2
	Z toho						
	Tržby z prenájmu	2 350	2 076	2 076	2 308		11,2
	Iné ostatné výnosy a tržby (649 + 651)	9			6		-
B	Náklady spolu (5..)	27 464	27 741	28 606	29 681	25 627	103,8
e	Z toho:						
ž	Spotrebované nákupy (50)	3 983	3 547	3 617	3 505	2 716	96,9
ý	Služby (51)	3 883	2 480	2 660	4 163	2 580	156,5
t	Z toho:						
r	Reprezentačné (513)	29	50	50	58	19	116,0
a	Osobné náklady (52)	16 645	18 944	19 559	18 920	17 857	96,7
n	Z toho:						
s	Mzdové náklady (521)	11 688	13 351	13 807	13 350	13 242	96,7
f	Dane a poplatky (53)	839	500	500	491	252	98,2
e	Ostatné náklady (54)	349	250	250	232	202	92,8
r	Odpisy, predaný majetok, rezervy.. (55)	1 765	2 020	2 020	2 370	2 020	117,3
	Z toho:						
	Odpisy N a HIM (551)	1 765	2 020	2 020	2 370	2 020	117,3
	Hospodársky výsledok (+/-)	+3	-	-	+ 4	-	-
	Ukazovateľ	Skutočnosť 2006	Schválený rozpočet 2007	Upravený rozpočet 2007	Skutočnosť 2007	Z toho z transferu r. 2007	% čerpania 4:3
a	b	1	2	3	4	5	6

K a p i t á l o v ý t r a n s f e r	Nákup NIM a HIM – spolu	12 620		7 500	9 431	5 700	125,7
	Z toho menovite:						
	Nákup zbierok	450	-	1 200	1 200	1 200	100,0
	Galéria lietadiel	8 048					
	Hangár č. 3	1 500					
	Hangár č. 4	1 000					
	Motorové vozidlo Ford	925					
	Hangár č. 3 – inter. zar.	180					
	Múzeum letectva – čist. zariadenie	37					
	Iné projekty	70					
	Nákup výpočtovej techniky	65					
	Nákup telekomunikačnej techniky	76					
	ESZ Múzeum letectva	226					
	Plyn. prípojka Spiš. Belá	43					
	Rekonštrukcia garáže ML			2 000	2 000	2 000	100,0
	Rekonštrukcia objektu Múzea J. M. Petzvala		-	2 500	2 500	2 500	100,0
	Rekonštrukcia hangár č. V		-	1 800	-	-	-
	Nákup zbierok – program r. 2006				550		
	Galéria lietadiel ML				2 982		
	Oplotenie Hámor Medzev				44		
	Telefón. ústredňa Košice				19		
	Kamerový systém Košice				136		

Prevádzková činnosť

Na prevádzkovú činnosť bol po rozpočtových úpravách schválený bežný transfer 25 627 tis. Sk, ktorý bol čerpaný v plnej výške. Vlastné výnosy rozpočtované na krytie prevádzkových potrieb vo výške 2 979 tis. Sk boli v skutočnom plnení dosiahnuté v objeme 4 058 tis. Sk v štruktúre:

Ukazovateľ	Rozpočet v tis. Sk	Skutočné plnenie v tis. Sk
Tržby zo vstupného do expozičných priestorov múzeí	903	1 670
Tržby z predaja propagačných materiálov	-	28
Tržby z prenájmu nebytových, výstavných priestorov a múz. exponátov	2 076	2 353
Tržby za požičanie výstav	-	1
Iné ostatné výnosy	-	6
Spolu vlastné výnosy	2 979	4 058

U tržieb zo vstupného bol zaznamenaný vyšší príjem oproti rozpočtu, ale aj v medziročnom porovnaní. Oproti roku 2006 vzrástli tržby zo vstupného o 624 tis. Sk. K výraznému nárastu tržieb došlo najmä v Múzeu letectva v Košiciach po jeho dobudovaní. Záujem verejnosti o inštalované

ucelené expozície leteckej techniky v hangároch č. 1 – 4 a „Galériu lietadiel“ sa výrazne prejavoval v priebehu celého roka. Oproti roku 2006 došlo k nárastu tržieb o 377 tis. Sk. Obdobne sa prejavil priaznivý trend v záujme verejnosti o expozície v Múzeu dopravy v Bratislave s medziročným nárastom tržieb o 99 tis. Sk a NKP Solivar o 110 tis. Sk.

Na činnosť STM Košice boli v roku 2007 vynaložené náklady v celkovej výške 29 681 tis. Sk.

V medziročnom porovnaní vývoj v čerpaní nákladových položiek bol nasledovný:

- **spotrebované nákupy** – úspora v spotrebe materiálu 431 tis. Sk, v spotrebe PHM 12 tis. Sk. V spotrebe energií všetkých druhov nárast o 75 tis. Sk z dôvodu cenových úprav.
- **náklady na služby** – nárast medziročne celkom o 280 tis. Sk najmä v položkách opravy a údržba a cestovné náklady. Zvýšené náklady vznikli z dôvodu riešenia havarijných situácií pri oprave strechy prevádzkovej budovy v Múzeu letectva v Košiciach 380 tis. Sk a opravy vonkajšej fasády objektu depozitu na Timonovej ul. v Košiciach s nákladom 352 tis. Sk. Náklady na ostatné služby 2 441 tis. Sk, medziročný pokles o 286 tis. Sk.
- **základné mzdy, príplatky k základným mzdovým tarifám a odmeny** – v roku 2007 boli čerpané v objeme 13 350 tis. Sk, čo je nárast oproti roku 2006 o 1 662 tis. Sk. V objeme tarifných plátov boli premietnuté mzdové tarify podľa zákona o verejnej službe a valorizácia základných miezd k 1.7.2007, vykonaná v nadväznosti na rozpočtové opatrenie Ministerstva financií SR č. 8/2007 vo výške 456 tis. Sk. V pohyblivej zložke miezd boli vyplatené odmeny vo výške 1 207 tis. Sk s nárastom medziročne 581 tis. Sk. Z celkovej výšky odmien boli financované odmeny z tvorby vlastných výnosov vo výške 439 tis. Sk.
- **náklady na sociálne poistenie** boli účtované vo výške 4 547 tis. Sk, oproti roku 2006 sú odvody do zdravotných poisťovní a sociálnej poisťovne vyššie o 221 tis. Sk.
- **náklady na dane a poplatky** – sú odvedené do štátneho rozpočtu vo výške 491 tis. Sk, s úsporou oproti roku 2006 o 348 tis. Sk.
- **náklady na odpisy HIM** – progresívne rástli z dôvodu zaradených do prevádzky investičných akcií v závere roka 2006 (Galéria lietadiel v Múzeu letectva Košice) a ukončených akcií v roku 2007 s celkovým RN 4 500 tis. Sk zo ŠR a 3 731 tis. Sk fondu rozvoja STM Košice. Náklady na odpisy 2 370 tis. Sk medziročne vzrástli o 605 tis. Sk. Príspevok na odpisy zo strany MK SR činil 2 020 tis. Sk.

Investičná činnosť

V upravenom rozpočte na rok 2007 boli schválené kapitálové výdavky v programe 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO vo výške 6 300 tis. Sk a na akvizície zbierkových predmetov v objeme 1 200 tis. Sk. Kapitálové transfery čerpané celkom vo výške 5 700 tis. Sk. U akcie rekonštrukcia hangáru č. V v Múzeu letectva v Košiciach boli pridelené prostriedky vo výške 1 800 tis. Sk so súhlasom MK SR presunuté na použitie v roku 2008.

Z novozačínajúcich stavieb bola v roku 2007 ukončená rekonštrukcia garáže pre expozíciu v Múzeu letectva v Košiciach s RN 2 000 tis. Sk a rekonštrukcia objektu Múzea J. M. Petzvala v Spišskej Belej s RN 2 500 tis. Sk.

Finančné zdroje nevyčerpané v roku 2006 na akvizície zbierkových predmetov boli použité v objeme 550 tis. Sk.

Investičné prostriedky fondu reprodukcie z tvorby odpisov vo výške 3 181 tis. Sk boli použité na splátky Galérie lietadiel v Múzeu letectva Košice v objeme 2 982 tis. Sk, na oplatenie objektu Hámor Medzev 44 tis. Sk, kamerový systém objektov na Hlavnej 88 v Košiciach 136 tis. Sk a ukončenie splátok telefónnej ústredne v Košiciach vo výške 19 tis. Sk.

Schválené kapitálové transfery a ich čerpanie v roku 2007 /v tis. Sk/

Akcia	č. programu	upravený rozpočet na r. 2007	čerpané v r. 2007
Rekonštrukcia garáže pre expozíciu	08T0103	2 000	2 000
Rekonštrukcia objektu Múzea J. M. Petzvala	08T0103	2 500	2 500
Rekonštrukcia hangáru č. V	08T0103	1 800	-
Akvízie zbierkových predmetov	08T0106	1 200	1 200
Spolu		7 500	5 700

Čerpanie kapitálových výdavkov z roku 2006, presunuté do FR 2007 (Zdroj 131) /v tis. Sk/

Akcia	č. programu	čerpané v r. 2007
Akvízie zbierkových predmetov	08T0106	550
Spolu		550

6. PERSONÁLNE OTÁZKY

Činnosť STM (hlavné sídlo v Košiciach, vysunuté pracoviská – Múzeum letectva v Košiciach, Múzeum dopravy v Bratislave, Múzeum J. M. Petzvala v Spišskej Belej, Kaštieľ v Budimíre, NKP v Solivare, Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve) je v záujme riadneho a plynulého zabezpečovania svojho poslania a činnosti zabezpečovaná prostredníctvom hlavných organizačných úsekov, ktorými sú:

úsek riaditeľa - 11 zamestnancov

zabezpečuje koordináciu a jednotnosť postupu a činnosti všetkých úsekov STM pri vykonávaní plánovacej, vyhodnocovacej, rozborovej a kontrolnej činnosti (ide o agendu právnu, kontrolnú, personálnu, obranu, bezpečnosť a ochranu utajovaných skutočností, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, protipožiarnu a energetickú, agendu zahraničných stykov a rešerši a rozmnožovňu).

úsek hlavnej (odbornej) činnosti - 34 zamestnancov

je nositeľom štatutárnych odborných úloh STM (budovanie a rozširovanie zbierkového fondu hmotných dokumentov o vývoji techniky a exaktných vied na Slovensku ako aj o podiele Slovenska a jeho osobností na rozvoji svetovej vedy a techniky, evidencia zbierkového fondu STM, ochrana, odborné spracovanie, reštaurovanie, konzervovanie, prezentácia zbierkového fondu, budovanie odbornej knižnice, vzdelávacia, kultúrno-výchovná, popularizačná a propagačná činnosť, poskytovanie informačných, odborných-poradenských a ďalších odborných služieb pre iné subjekty, spolupráca na vedecko-výskumnej činnosti iných inštitúcií a riešenie vlastných výskumných úloh).

úsek ekonomicko-prevádzkový - 26 zamestnancov

zabezpečuje prevádzku STM a hospodársko-údržbársku činnosť (vypracováva koncepcie rozvoja, plány a rozpočty STM tak, aby vecne a termínovo zabezpečovali plnenie plánu hlavných úloh a ostatných úloh, zabezpečuje ochranu majetku štátu v správe STM, sleduje dodržiavanie ekonomických ukazovateľov, vypracováva materiály, správy a rozborov týkajúce sa hospodárenia STM, kontroluje vecné, finančné a časové plnenie plánovaných a prikázaných úloh, zabezpečuje verejné obstarávanie tovarov, verejných prác a služieb s platnými predpismi, zabezpečuje dopravnú činnosť, investičnú činnosť, materiálno-technické zabezpečenie, opravu a údržbu objektov, vedenie pokladničnej, mzdovej a finančnej agendy).

Prehľad o počte a štruktúre zamestnancov k 31.12.2007

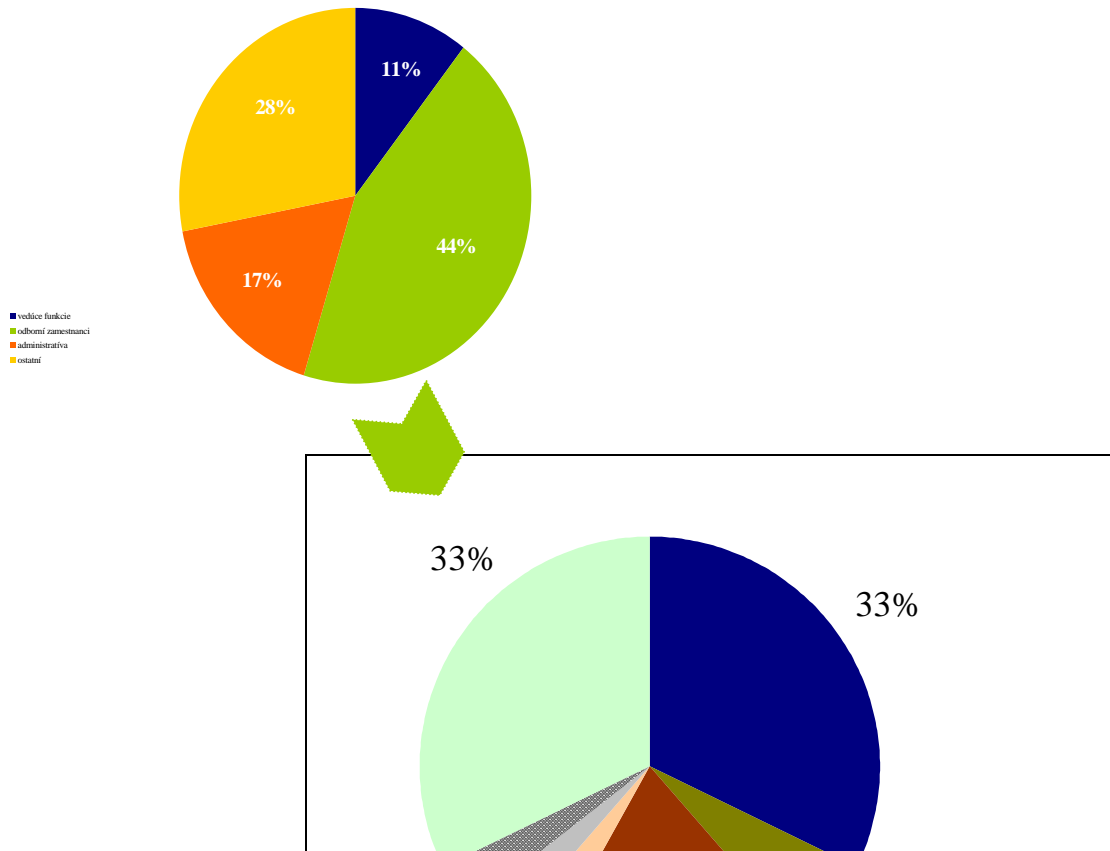
Priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov – 66,5.

Fyzický stav k 31.12.2007 – 71 zamestnancov.

Personálny rozvoj		VH	V	ÚS	SO	Z	Spolu
Kurátori spolu		1	10	5	0	0	16
z toho	Prírodné vedy	0	1	0	0	0	1
	Technické vedy	1	9	4	0	0	15
	Spoločenské vedy	0	0	0	0	0	0
Lektori		0	2	11	0	0	13
Dokumentátori		0	0	1	0	0	1
Knihovníci		0	0	1	0	0	1
Reštaurátori		0	0	4	1	0	5
THP		0	6	6	1	0	13
Fotografi		0	0	1	0	0	1
Ostatní		0	1	9	5	6	21
Počet zamestnancov spolu		1	18	39	7	6	71

Štruktúra pracovného zaradenia zamestnancov

vedúca úroveň	funkcie odborného úseku							administratíva	ostatní
	kurátor	kustód	reštaurátor	dokumentátor	fotograf	knihovník	lektor		
8	11	2	5	1	1	1	12	13	17
Spolu: 8	33							13	17

Veková štruktúra zamestnancov					
do 20 rokov	21 - 30	31 – 40	41 - 50	51 – 60	nad 60 rokov
0	4	7	18	31	11
	6 %	10 %	25 %	44 %	15 %

V priebehu roku 2007 bolo do pracovného pomeru prijatých nových 9 zamestnancov, odišli 7 zamestnanci. V organizácii bol v roku 2006 37,5 hod. pracovný týždeň, s pružnou pracovnou dobou od 7,00 - 8,00 do 15,00 - 16,00 hod.

STM dbá o odborný rast svojich zamestnancov. Mnohí sa v roku 2007 zúčastnili rôznych seminárov, školení a kurzov.

Odborný rast zamestnancov	Počet zúčastnených
Seminár verejné obstarávanie	1
Školenie – obsluha tlakových nádob	1
Školenie – jednotné štátne účtovníctvo	2
Kurz prvej pomoci	4
Školenie – mzdová a personálna problematika	2
Školenie – štátna pokladnica	1
Školenie – zákonník práce	2
Školenie – obsluha motorových vozíkov	2
Školenie - štátna pokladnica	1
Školenie BOZP	57
Seminár – 60 rokov STM	34
Konferencia – J. M. Petzval	16
Sympóziu - akvizičná činnosť	4
Seminár – dejiny fyziky	1
Seminár – kozmofyzikálne experimenty	1
Konferencia – Európska kultúrny aréna	1
Sympóziu – Dopravné múzeum Mníchov	3
Stretnutie – CEMUZ a Múzejný tezaurus	13

Vysokoškolské vzdelanie si doplňovali 4 zamestnanci.

7. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA

Hlavné ciele organizácie stanovuje Zriaďovacia listina STM. Tieto boli rozpracované a schválené v Pláne hlavných úloh organizácie pre rok 2007 a v kapitole 4 tejto správy boli hodnotené. Väčšina plánovaných úloh bola splnená. V niektorých prípadoch bolo plnenie z dôvodov, najmä finančného charakteru, presunuté do plánu na rok 2008.

Nové ciele sú stanovené v strednodobom výhľade v kapitole 2 tejto správy a v Pláne hlavných úloh pre rok 2008, z ktorého sme vytypovali ťažiskové a prioritné činnosti, ktoré čakajú STM v najbližšom období.

Tieto činnosti budú súvisieť s:

- vylepšením stavu odbornej správy a ochrany zbierok, a to v oblasti akvizičnej činnosti, vedeckého spracovania, odbornej ochrany, uloženia zbierkových predmetov a ich elektronického spracovávania, fotodokumentácie a knižného fondu

- obnovou a zavedením EPS a EZS v Múzeu J. M. Petzvala v Sp. Belej, Hámri v Medzeve a Múzeu kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve ako aj v novej expozícii Geodézie a kartografie, čím sa zvýši úroveň ochrany objektov, expozícií a depozitov,
- realizáciou ďalších dovozov leteckej techniky, vytvorením miestnosti pre modelársky klub pre mládež s prezentáciou leteckých modelov a príprava expozície astronautika a kozmonautiky
- reštaurovaním vytýpaných zbierkových predmetov pre realizáciu modernizácií expozícií a plánované výstavy
- projekčnou prípravou konzervátorského a reštaurátorského pracoviska a prípravou priestorov veľkokapacitného depozitára v Múzeu letectva v Košiciach
- zahájením rekonštrukčných prác na objekte technickej pamiatky Hámor v Medzeve a prípravou technického a technologického vybavenia hámra k jeho sfunkčneniu v roku 2009
- projekčnou prípravou obnovy a revitalizácie technickej pamiatky Huty Karol vo Vlachove
- sledovaním výziev na podávanie projektov zo štrukturálnych i iných fondov EÚ pre získanie financií k obnove pamiatok in-situ ale aj získaním podpory partnerov a sponzorov pre modernizácie a plánované výstavy
- zriadením novej expozície Geodézie a kartografie a modernizovaním expozície fotografickej techniky v Múzeu Petzvala v Sp. Belej, dobudovaním II. etapy expozície Elektrotechnika a energetika v dynamike prípravou a obnovou expozície Energetického oddelenia A.Stodolu a príprava nádvorja na osadenie zreštaurovaných energetických exponátov
- sprístupnením expozície Historických vozidiel cestnej dopravy
- realizáciou štatutárnych výstav 160. rokov železnice a Zvony, zvonky, zvončeky, ako aj ostatných plánovaných putovných vlastných a dovezených výstav, participáciou na výstave Slovensko v 20. storočí
- organizovaním prezentačných aktivít v rámci osláv Dní mesta, Múzejnej noci, Dní Európskeho kultúrneho dedičstva, programového využitia planetária, podujatí v Múzeu Letectva, Múzeu Dopravy a NKP Solivar
- zapojením sa do riešenia vedecko-výskumných úloh na roky 2008-2010 formou ústavných úloh a priebežným hodnotením v priebehu ich riešenia, na úrovni Kabinetu pre dejiny vedy a techniky
- zabezpečením vydania zborníka z konferencie o Petzvalovi v roku 2007, vydaním periodika STM a dejiny vedy a techniky, sprievodcov po nových expozíciách, prípravy komplexného katalógu Expozície STM
- prípravou zasadnutia a valnej hromady Únie stredo európskych múzeí (MUT-u) v Košiciach a prípravou medzinárodnej konferencie a odborného sprievodného programu pre účastníkov
- pokračovanie spolupráce s domácimi a zahraničnými partnermi na spoločných projektoch a úlohách, ktoré súvisia s európskou železnou cestou a banskou cestou, skanzenom Rudňany a priemyselným dedičstvom na území Slovenska, projekte Cez mikrokozmos do makrokozmu a Ceste soli v Karpatskej kotline a podaných rôznych grantoch počas roka 2007
- zabezpečením propagácie slovenskej kultúry v zahraničí cez výstavy "Osobnosti vedy a techniky na Slovensku" – Srbsko a Chorvátsko, rozširovaním kontaktov a spolupráce so zahraničnými technickými múzeami najmä prostredníctvom MUT-u. Realizovaním študijných pobytov zamestnancov STM v zahraničných múzeách a účasťou na zasadnutí Cimuset v Kodani
- projekčnou prípravou budúcich investícií a realizáciou plánovaných rekonštrukčných a modernizačných prác a vybavenosti materiálom a technikou k plynulej činnosti
- zabezpečením odborného preškolenia zamestnancov v oblasti odbornej správy a ochrany zbierkových predmetov, využívania informačno-komunikačných technológií s dôrazom na ovládanie nástrojov na strojové spracovanie a digitalizáciu zbierok, marketing a styk s verejnosťou a nových foriem výchovno-osvetovej činnosti v STM
- riešením personálneho obsadenia STM v zmysle záverov z profesného a procesného auditu v roku 2007 a nového organizačného poriadku

8. HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V ROKU 2007

STM je príspevková organizácia zriadená MK SR, jeho unikátne a nezastupiteľné miesto je najmä v tom, že komplexne dokumentuje vývoj vedy a techniky na Slovensku. Vzhľadom na svoje celospoločenské poslanie a plnenie úloh celoštátneho významu využíva STM **príspevok na činnosť zo štátneho rozpočtu**.

Ďalšími formami **finančných zdrojov** v roku 2007 boli **vlastné výnosy** z tržieb a prenájmov priestorov a príjmy zo vstupného a malé **sponzorské príspevky** aj napriek nepriaznivej situácii v tejto oblasti.

Ľudské zdroje tvorili kmeňoví zamestnanci múzea a ďalší zamestnanci, ktorých počet bol doplnený na konkrétne druhy vykonávanej práce, formou dohôd o pracovnej činnosti a dohôd o vykonávaní práce.

Majetok STM tvorili budovy a pozemky zverené múzeu zriaďovacou listinou, ako aj hmotný a nehmotný investičný majetok, zbierkové predmety archívne a knižné fondy.

Pri hodnotení výsledkov za rok 2007 môžeme konštatovať, že sa STM podarilo naplniť takmer všetky prioritné úlohy, stanovené Ministerstvom kultúry okrem jednej. Jednalo sa o rekonštrukciu hangára č. V v Múzeu letectva. Čerpanie prostriedkov na túto úlohu sa presunulo do roku 2008. Finančný medziročný nárast z tržieb zo vstupného bol o 624 tis. Sk vyšší ako v roku 2006.

Plnenie výsledkov plánovaných aj mimoriadnych úloh bolo sledované priebežne z úrovne úsekov a oddelení, prehodnocované na úrovni vedenia organizácie. K vecným úlohám a ich ekonomike boli prijímané operatívne opatrenia. Niektoré aktivity konané počas roka svojím charakterom a významom presahovali rámec Slovenska a boli aj v zahraničných odborných kruhoch hodnotené viac ako pozitívne.

Ak hodnotíme rok 2007 priebežne, ale aj z hľadiska celkovej sumarizácie výsledkov, môžeme konštatovať, že to bol síce náročný, ale úspešný rok, ako po odbornej a prezentačnej, tak aj po stránke investícií, napriek tomu, že pridelené financie nepokryli požiadavky na plánované aktivity a tieto sa preto museli presúvať do ďalších rokov.

Podrobnejší prehľad dosiahnutých výsledkov v jednotlivých oblastiach je uvedený v kapitolách 4, 5 a 6 tejto správy.

Z hľadiska priorit podľa stupňa dôležitosti v roku 2007 to boli nasledovné činnosti:

- Najvýznamnejším prínosom v oblasti budovania zbierkového fondu bolo získanie budov a zbierok Múzea kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve do správy STM formou daru od pána prezidenta R. Schustera. Slávnostný akt podpísania darovacej zmluvy a prebratie daru sa uskutočnilo v Medzeve 20.10.2007.
- Okrem darovanej ucelenej zbierky, unikátnych kinematografických prístrojov, filmových projektorov a fotografickej techniky veľkej historickej hodnoty, boli v rámci akvizičnej činnosti získané aj ďalšie zbierky a to lietadlá Orao, Avia 534, L 200 Morava, repliky lietadiel Piper J-3B a Demoisele, makety a palubné dosky MIG 19S a Jak23. Boli zakúpené aj zariadenia pre vysokonapäťovú expozíciu Cockroft Waltonov generátor a Teslové Kolumbovo vajce. Darom sme získali aj osobné automobily Praga Lady a Mibra 2000 RZP.
- Pozitívne možno hodnotiť realizáciu osláv 60. výročia založenia STM, uskutočnenie spomienkového seminára s vystúpeniami odborných pracovníkov a vydanie zborníka k 60.výročíu, otvorenie výstavy STM jubiluje a propagácia osláv v tlači, médiách a na internete.
- Veľmi dobre bola hodnotená v odborných kruhoch aj medzinárodná konferencia pri príležitosti 200. výr. narodenia J. M. Petzvala v Spišskej Belej a samotný sprievodný program k oslavám pripravený v spolupráci s mestom Sp. Belá. Výstupom z konferencie bude zborník vydaný v roku 2008.
- V plánovanom termíne boli dokončené rekonštrukcie objekt Garáže pre novú expozíciu historických vozidiel automobilovej dopravy v Múzeu letectva v Košiciach a Múzeum J. M.

Petzvala v Spišskej Belej. Tým sa vytvorili podmienky pre vynášalovanie a modernizáciu expozícií v roku 2008.

- V rámci II. stupňovej odbornej evidencie bol doriešený problém konverzie databázy elektronickej evidencie zbierkových predmetov realizovanej do roku 2004 v aplikácii AMIS, pokračovalo sa v dopĺňovaní výpočtovej techniky na pracoviská a bol prijatý špecialista pre IT do STM.
- Úspešne sa ukončilo riešenie vedecko-výskumných úloh za roky 2003 – 2007 zameraných na prieskum zbierkových fondov dejín vedy, výroby a techniky v múzeách na Slovensku. Výsledky budú využité pri tvorbe štatutárnych výstav, expozícií a v publikačnej činnosti
- V rámci výziev boli vypracované a podané projekty **Cesta soli v Karpatskej kotline** – kultúrne a technické dejiny soli s Olajipari Múzeum v Zalaegerszegu EN-COOP KkkT Budapest a **Cez mikrokozmos do makrokozmu** s Ústavom experimentálnej fyziky SAV v Košiciach. Boli podané aj ďalšie projekty na získanie grantov cez agentúru VEGA pre problematiku riešenia historických zvonov s fakultou BERG TU Košice a v spolupráci s mestom Prešov pre NKP Solivar pre oblasť kultúry a voľnočasových aktivít na rok 2008.
- V rámci dynamických demonštrácií a vyučovacích procesov bola v Múzeu letectva doplnená expozícia Leteckej prístrojovej techniky o panely a modely učebných pomôcok, expozícia Elektrotechnika a energetika v dynamike o ďalšie vysokonapäťové exponáty a sfunkčnená dvojstupňová radiálno-axiálna vodná turbína prof. Hosszúrétého.
- Úspešne boli prezentované plánované štatutárne výstavy STM oslavuje, Vivat modely a Johannes Gutenberg a staršie tlače z fondov STM , ako aj ostatné plánované výstavy a panelové prezentácie orientované k významnému sviatku a jubileu osobnosti vedy a techniky. Pre spoločné výstavy so SNM boli poskytnuté zbierky a konzultovaný scenár k výstavám Slovensko v 20.stor. a Cechové pamiatky na Slovensku
- Naša najúspešnejšia putovná výstava "Osobnosti vedy a techniky na Slovensku" zviditeľnila významných dejateľov a vedcov v Litve a Lotyšsku.
- Pokračovalo sa v riešení úloh spojených s prípravami ideových námetov nových expozícií a modernizácií a scenárov pre výstavy na rok 2008. Plánované dobudovanie II. etapy expozície Elektrotechnika a energetika v dynamike, modernizácie expozícií hutníctva, strojárstva, Energetické oddelenie A. Stodolu a nová expozícia Vývoj geodézie a kartografie na Slovensku nebola realizovaná. Plánovaná spolupráca s U. S. Steel, ohľadom finančnej podpory modernizácie expozície VSŽ, sa tiež odsunula na rok 2008.
- Nepodarilo sa uskutočniť rekonštrukciu a obnovu technických pamiatok Hámor Medzev, Huta Karol vo Vlachove a v NKP Solivare pri Prešove, pre nepridelené finančné prostriedky.
- Realizácia modernizácií a obnov bola preložená na ďalšie roky v zmysle strednodobého plánu.
- V rámci edičnej činnosti bol vydaný zborník k 60. výročiu založenia STM, drobné tlače. Pripravené boli podklady pre plánované múzejné periodikum STM a dejiny vedy a techniky, ktorého vydanie a odsunulo do roku 2008, kvôli jeho rozšíreniu o ďalšie aktivity.
- V oblasti prezentačných aktivít za pozitívne pokladáme využívanie stálych expozícií, realizáciu vlastných výstav, uplatňovanie demonštrácií na dynamických exponátoch a vyžívanie interaktívnych foriem prezentácie ale aj vo forme rôznorodých zaujímavých podujatí pre mládež a verejnosť, priniesli očakávané zvýšenie návštevnosti a tržieb, ktoré sa prejavili najmä v Múzeu letectva, Múzeu Dopravy, NKP Solivar.
- Najúspešnejšie výstavy boli Hlavolamy, logické hry a vynálezy, Športové a pretekárske automobily 60-tych rokov, Ján Lipský, Černobyl' - 21. výročie, Kozmické počasie a Európa - SWEETS, Obrazopis sveta objektívom M. R. Štefánika a Vivat modely. Pozornosť si zaslúžili aj realizované programy v Planetáriu, Noc múzeí v Košiciach a Bratislave, Týždeň vedy a iné akcie.
- Za úspešné považujeme aj výsledky spolupráce s mimorezortnými organizáciami: Oddelením dejín vedy a techniky pri HÚ SAV, Technickou univerzitou a Univerzitou P. J. Šafárika v Košiciach, Železnicami SR a ďalšími výrobnými organizáciami. Výrazne sa zintenzívnili kontakty a spolupráca so zahraničnými technickými múzeami v Brne, Prahe a Budapešti.

Vplyv ostatných inštitúcií na činnosť organizácie

Realizácia celého radu aktivít i výsledkov STM najmä v oblasti akvizičnej a prezentačnej činnosti bola ovplyvňovaná rôznymi vonkajšími faktormi.

Dosiahnuté výsledky STM za rok 2007 boli, okrem mimoriadneho nasadenia zodpovedných pracovníkov, aj vďaka systematickej spolupráci s externými inštitúciami a dobrými pracovnými kontaktmi. Sponzorská pomoc pomohla tiež pri organizovaní medzinárodnej konferencie k 200. výr. narodenia J. M. Petzvala v Sp. Belej a osláv 60. výročia založenia STM, kde Mestá Sp. Belá, Košice a súkromné spoločnosti svojou pomocou výrazne prispeli k uskutočneniu akcií.

Faktory z externého prostredia boli to predovšetkým členovia Vedeckej a ústavnej rady múzea, TU Košice najmä Fakulty umenia, hutníctva, Berg, elektrotechniky a informatiky, Oddelenie DVT HÚ SAV. Množstvo inšpirácii získalo STM aj z návštev technických múzeí v zahraničí, Brno, Budapešť, Belehrad, Praha a Krakow a v rámci rokovaní MUT.

Z hodnotenia a analýzy vývoja organizácie v roku 2007 a z úloh vyplývajúcich zo strednodobého výhľadu inštitúcie vyplýva jednoznačne nutnosť podporovať a prehĺbovať spoluprácu s externými inštitúciami a rozvíjať kontakty so zahraničnými technickými múzeami v záujme úspešného plnenia poslania organizácie.

- Realizovať požiadavky Strategických cieľov STM sumarizované v štyroch oblastiach
- Spoluprácu je potrebné naďalej orientovať aj na riešenie spoločných projektov v súlade s poslaním múzea, najmä v akvizičnej a prezentačnej oblasti so spoluúčasťou externých inštitúcií.
- Pozornosť venovať stálej starostlivosti a ochrane zbierkového fondu, pokračovať v informatizácii a digitalizácii zbierkového fondu.
- Zabezpečiť lepšiu informovanosť návštevníka o ponuke v expozíciách a ponuke výstav v STM a na vysunutých pracoviskách a snažiť sa o lepšie zviditeľnenie dejín techniky.
- Zabezpečiť zaujímavé programy pre bezplatné vstupy školskej mládeže a pokračovať v príprave demonštračných výukových a vzdelávacích programov pre mládež.
- Realizovať organizačné zmeny v štruktúre STM, v ktorej sa počíta s vytvorením samostatných organizačných zložiek – Múzeum dopravy v Bratislave a Múzeum letectva v Košiciach s vlastným rozpočtom a personálne posilniť odbornú činnosť minimálne o 4 ľudí pre zabezpečenie základného prevádzkovania novootvorených expozičných objektov.

Ak hodnotíme rok 2007 v kontexte prínosu STM pre mládež, občanov, ale i orgány štátnej správy, čo vyplýva z poslania STM, môžeme konštatovať naplnenie cieľov v zmysle sprístupnenia hmotných dokumentov o histórii vedy a techniky formou expozícií a výstav. Tým bol vytvorený priestor určený pre širokú verejnosť pre zmysluplné trávenie voľného času.

Na základe priebežného hodnotenia, ale aj celkovej sumarizácie výsledkov, môžeme hodnotiť dosiahnuté výsledky za rok 2007 v STM pozitívne.

9. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV STM

Výstupy hlavnej činnosti STM aj v roku 2007 boli prezentované výsledkami práce v oblasti:

- akvizičnej činnosti
- prezentačnej činnosti formou stálych expozícií a výstav, kultúrno-spoločenských aktivít
- vedecko-výskumnej činnosti, výstupov knižnice a archívu
- edičnej činnosti podľa charakteru a zamerania, vlastnej i publikovaných odborných príspevkov v zborníkoch a periodikách iných organizácií
- odbornovo-metodickej, informačnej, dokumentačnej a vzdelávacej činnosti
- spolupráci so zahraničnými múzeami i slovenskými inštitútmi pri realizácii prezentačných aktivít.

Z prehľadu je zrejmé, že hlavnými skupinami užívateľov výstupov hlavnej činnosti sú záujemcovia o dejiny vedy a techniky v širokom spektre.

- Najväčšiu užívateľskú skupinou, najmä prezentačných aktivít, tvorí **študujúca mládež** od základného stupňa až po vysoké školy, ktorá využíva múzejné prezentačné aktivity na prehĺbovanie vedomostí o dejinách študovaných vedných, či technických odborov. Túto formu využíva aj **široká verejnosť**.
- Ďalšiu skupinu užívateľov **tvoria odborníci, učitelia, bádatelia**, ktorí využívajú okrem prezentačných aktivít výsledky vedeckého výskumu STM i výstupy edičnej činnosti. Ide o skupinu užívateľov, ktorí sa dejinami vedy a techniky zaoberajú profesionálne, alebo poznatky využívajú v pedagogickej činnosti.
- Odborné a poradenské služby a konzultácie poskytuje organizácia **múzejným i nemúzejným inštitúciám i fyzickým osobám** k problematike dokumentácie a prezentácie dejín vied a techniky, ku konkrétnym zbierkovým predmetom osobnostiam vedy a techniky. Užívateľmi sú najmä **poslucháči škôl humanitného a technického, ale často aj umeleckého zamerania**.
- Výrazná skupina využíva informácie o aktivitách, programe i rozhodujúcich činnostiach propagované prostredníctvom internetovej stránky STM, ako aj web stránkami propagujúcimi kultúrne podujatia prevádzkovanými inými organizáciami.
- O výstupy STM najmä v prezentačnej oblasti je stále intenzívnejší záujem aj v zahraničí, čo uspokojujeme prostredníctvom múzeí a slovenských kultúrnych inštitútov.

Návštevnosť expozií a výstav	Návštevníci spolu	Zahraniční	Do 18 rokov	Neplatiaci	Vstupné
STM Košice, Hlavná 88	10 927	441	1 711	8 016	366 701,-Sk
STM Múzeum dopravy Bratislava	18 997	1 757	5 296	3 528	461 932,-Sk
STM Múzeum letectva Košice	11 613	787	2 673	6 740	497 850,-Sk
NKP Solivar pri Prešove	11 181	784	1 444	6 855	266 406,-Sk
Kaštieľ Budimír	2 788	-	338	-	60 510,-Sk
Múzeum J. M. Petzvala	1 550	-	199	-	16 260,-Sk
Múzeum kinematografie rod. Schusterovej	-	-	-	-	-
	57 056	3 769	11 661	25 139	1 669 659,-Sk

Expozície STM Košice, Múzea dopravy v Bratislave, NKP Solivar a Kaštieľ v Budimíri sú prevádzkované celoročne. Múzeum letectva bolo v roku 2007 pre návštevníkov prístupné v mesiacoch apríl – december a Múzeum J. M. Petzvala bolo po rekonštrukcii sprístupnené v mesiaci október 2007. Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej bolo sprístupnené v novembri 2007 a návštevnosť je započítaná v špecializovaných akciách.

Kult.-vzdelávacie podujatia	Besedy a prednášky		Vyučovacie hodiny a prezentácie		Špecializované akcie		iné		SPOLU	
	Akcíí	Návštevnosť	Akcíí	Návštevnosť	Akcíí	Návštevnosť	Akcíí	Návštevnosť	Podujatí	návštevnosť
STM Košice, Hlavná 88 STM Múzeum dopravy Bratislava STM Múzeum letectva Košice NKP Solivar pri Prešove Kaštieľ Budimír Múzeum J. M. Petzvala Múzeum kinematografie rod. Schusterovej	4	240	299	8 520	32	7 391	16	6 780	351	22 931

Celkový počet návštevníkov STM:

79 987

10. ZVEREJNENIE VÝROČNEJ SPRÁVY

- Výročná správa STM je prístupná odborníkom i ostatným záujemcom v rozsahu zákona o slobodnom prístupe k informáciám, spôsobom formulovaným vo vnútroústavnej smernici o poskytovaní informácií záujemcom. Správa je k nahliadnutiu na sekretariáte riaditeľa STM a námestníkov riaditeľa STM.
- Ďalšia forma sprístupnenia výročnej správy bude na internetových stránkach MK SR a STM.

V Košiciach, dňa 15.02.2008.

Ing. Eugen L a b a n i č
riaditeľ

Vypracovala: Ing. A. Schwartzová, NHČ